

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Kfv.III.37.538/2013/7.szám

A Kúria(.....) felperesnek afőosztályvezető által képviselt(.....) alperes ellen születési anyakönyvi bejegyzés tárgyában hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2013. május 13. napján kelt 12.K.27.060/2013/11. számú jogerős ítélet ellen az alperes által 18. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott helyen és napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Kúria a Szolnoki Közigazgatás és Munkaügyi Bíróság 12.K.27.060/2013/11. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesszületett, a számú anyakönyvi kivonat tanúsága szerint apjának családi utóneve, anyjának családi és utóneve A felpereshagyta el és - származása alapján - egyfajta menekült státuszban részesült. ...-ben évben állampolgárságot kapott, évben pedig lemondott a állampolgárságáról. A különböző hatóságok által kiállított okiratok a felperes családi nevének elemeként „..... elemet tartalmazták Aöröklési bizonyítvány tanúsága szerint a felperes - a „.....névelem feltüntetésével özvegy(a felperes édesapja) törvényes örököse.

A felperes részére aházasságkötési tanúsítványt állított ki a felperes „.....” névelemmel történő feltüntetésével. A

felperes rendelkezik továbbá olyan okiratokkal (bankkártya, Európai Betegbiztosítási Kártya stb.) amelyek a „.....” névelem feltüntetésével rögzítik a felperes családi nevét,a felperes részére a Magyar Nyugdíjfolyósító Igazgatóság által adott tájékoztatásból is megállapíthatóan a felperes részére „.....” névelem feltüntetésével folyósítja e hatóság az ellátást.

A felperes utónevű fiaszületett, ugyancsak állampolgár. Aa Születési Anyagkönyvi bejegyzést kijavította akként, hogy a felperes utónevű fiának vezetékneve mellett bejegyezte „.....” névelemet is.

A felperes születési családi nevének kijavítására nyújtott be kérelmet a Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Anyakönyvvezetőjéhez, amelyben kérte családi nevéneknévre történő javítását.

Az elsőfokú hatóság belföldi jogsegély keretében megkereste a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Nemzetközi Magánjogi Főosztályát, annak megállapítása érdekében, hogy a felperes kérelméhez csatolt mellékletek alkalmasak-e a születési családi név korrekciójára. A jogsegély keretében adott tájékoztatás szerint aelőtag nemesi címet, rangot jelez. A minisztérium álláspontja szerint az anyagkönyvekről, a házasságkötési eljárásról és a névviselésről szóló 1982. évi 17. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: At.) 31. § /4/ bekezdésére hivatkozással - figyelemmel az egyes címek és rangok megszüntetéséről szóló 1947. évi IV. törvény rendelkezéseire - az adatok bejegyzését meg kell tagadni. Utalt továbbá az Alaptörvény 15. cikkének /2/ bekezdésében foglaltakra is.

Minderre figyelemmel az elsőfokú hatóság a 2012. október 10. napján kelt II.31.284-17/2012. számú határozatával a felperes kérelmét elutasította. A felperes fellebbezett a határozat ellen, amelynek elbírálása során az alperes a 2012. december 6. napján kelt XI-B-16/00782-4/2012. számú másodfokú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresetében az alperes határozatának felülvizsgálatát és annak megváltoztatását, „.....” névelem születési anyakönyvi kivonatban történő feltüntetésének elrendelését kérte. Precedensértékűnek tekintetteutónevű fia kijavított, kiegészített születési anyakönyvi kivonatát, amelyre 2012. november 20. napján került sor. Utalt arra, hogy 2012. november 1-jén fényképes rokkant igazolványt állítottak ki részére, amely jelenleg is érvényes. Törvénysértőnek minősítette, hogy a közjegyző

előtt hitelesített 23 db igazoló okmány ellenére kérelmét a hatóság elutasította. Hivatkozott az-ben született apai dédnagyapja (.....) továbbáapai nagyapja /született 1896/ keresztelési, egyben születési okmányára, ahalotti anyakönyvi kivonatára, édesapja rehabilitását bizonyító hatósági bizonyítványra, az édesapja halálát követően kiadott öröklési bizonyítványra. Álláspontja szerint az általa kérelmezett névelem feltüntetése közrendet nem sérthet, a közrendi záradékra hivatkozás egyrészt kivételes eszköz, másrészt nem a származás jogán szerzett nemesi cím, rang vagy előnév előnyökkel járó megkülönböztetéséről, visszaadásáról van szó, nem a származását kívánja igazoltatniban, hanem a névelem családi nevében történő rögzítését. Utalt az Weimari Alkotmány rendelkezésére e vonatkozásban.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét alaposnak értékelte és az alperes határozatát megváltoztatta, elrendelte a.....anyakönyvi számú bejegyzés kijavítását akként, hogy a felperes családi neve: „... ..”.

Ítéletének indokolásában rámutatott, az alperes által határozata indokolásában felhívott 1947. évi IV. törvény értelmében a nemesi címek viselése a törvény hatályba lépésének időpontjától, vagyis 1947. január 14. napjától nem megengedett. A bíróság álláspontja szerint a felperes kérelmében megjelölt „.....” felperes által névelemnek minősített cím nemesi címre utal egyértelműen. Helytállónan hivatkozott a felperes arra, hogy az 1919-es Weimari Alkotmány 109. §-a - amely a Grundgesetz 123. § /1/ bekezdése értelmében ma is hatályos - a születésen vagy jogálláson alapuló, minden kiváltságot eltörölt és úgy rendelkezett, hogy a nemesi címek kizárólag a családi név részeként használhatók. Ez utóbbi jogszabályi rendelkezés folytán a felperes tehát jogszerűen minősítette névelemként kérelmében megjelölt „.....” előtag feltüntetését.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az 1947. évi IV. törvény a felperes kérelmének elbírálása során nem alkalmazható egyrészt azért, mert a kérelem benyújtásának időpontjában az alperes által sem vitatottan a felperes német állampolgár volt, másrészt pedig a felperes kérelme nem névváltoztatásra, hanem a téves anyakönyvi bejegyzés kijavítására irányult, amely bejegyzésre pedigkerült sor.

Döntő súllyal értékelte az elsőfokú bíróság, hogy a felperes utónevű gyermeke részére 2012. évben születési helye szerinti anyakönyvvezető az 1973-as anyakönyvi bejegyzést kiegészítette a „.....” névelemmel. A kiegészítés időpontjában a felperes fia

ugyancsakállampolgár volt.

Hivatkozott e körben az elsőfokú bíróság a házasságról, családról és gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban: Csjt.) 42. § /1/ bekezdésére, és a Német Polgári Törvénykönyv (BGB) 1757. § /1/ bekezdésére. Ezen rendelkezésekből levonta azt a következtetést, hogy mindkét ország jogszabályai szerint tehát a leszármazó - főszabályként - szülei nevét viselheti. Nem védhető tehát az az alperes által kellő súllyal nem értékelt körülmény, hogy a felperes fia jogosult azon névelem használatára, amely névelemet - ellenkező bizonyíték hiányában - csak a felperestől szerezhették.

Kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy a személyi adatok körében születés helye, időpontja, az anyja neve és a személyek neve - főszabályként - állandó, így nem rendelkeznek kevesebb bizonyító erővel, kisebb súllyal azok a felperes alapeljárásban benyújtott kérelmének mellékletét képező és a peres eljárás során hiteles fordításban csatolt okiratok - kiemelten a személyi igazolvány és az útlevél - amelyek kiállítására nyilván az Európai Unió más tagállamában csak szabályszerű eljárás keretében kerülhetett sor. Tekintve, hogy nem áll rendelkezésre olyan bizonyíték, amely a névelem használatára való jogosultságot a felperestől megvonta volna, a lejárt érvényességű személyi igazolvány és útlevél név tanúsítására szolgáló adata nem rendelkezik kevesebb bizonyító erővel, mint ha ezek az okiratok érvényesek lettek volna. Utalt arra is az elsőfokú bíróság, hogy az alperes képviselője a peres eljárás során akként nyilatkozott, hogy ha a felperes személye azonosítására alkalmas érvényes okmánnyal rendelkezett volna, úgy a kérelem teljesítésének nem lett volna akadálya.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a lejárt érvényességű személyazonosításra alkalmas okmány a felperes névviselésének szabályszerűségét olyan módon és mértékben bizonyítja, hogy (a felperes fia részére teljesített hatósági kijavító intézkedés együttes értékelésével és mérlegelésével) jogszerűen csak az a tényállás állapítható meg, hogy a felperes kérelmében megjelölt névelem használatára jogosult.

Rámutatott arra is az elsőfokú bíróság, hogy a bizonyítékok értékelése körében nem volt figyelmen kívül hagyható a felperes nagyapjának, dédnagyapjának csatolt keresztlevele, amely keresztlevél mellett az alperes alaptalanul hiányolta a születési anyakönyvi kivonatokat, mint olyan okiratot, amely a származás, a névhasználat jogszerűségének igazolására közvetlenül alkalmas. Az apa születési anyakönyvi kivonatából a névelem hiánya a felperes

által is vázolt okból bekövetkezhett (üldöztetés), a névelemet viselő további felmenőkkel való rokoni kapcsolat azonban nem volt vitatható. E bizonyítékokon túl utalt az elsőfokú bíróság az Európai Bíróság C-208/09. számú ügyben hozott ítéletének indokolására, kiemelten az indokolás 69. pontjára és 71. pontjában foglaltakra. Kiemelendőnek tartotta, hogy az elsőfokú hatóság döntése a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium tájékoztatójában felhívott, a nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Nmjtvr.) rendelkezésén alapul, amely szerint „ahatóságok jogosultak az eljárásra”. A felperes azonban nem névváltoztatási, hanem anyakönyvezési bejegyzés kijavítása iránti kérelmet terjesztett elő, mint azt az alperes már határozatában részben helyesen értelmezte.

Az anyakönyvekről, a házasságkötési eljárásról és a névviselésről szóló 6/2003.(III.7.) BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet) 26. § /1/ és /2/ bekezdésre utalással megállapította az elsőfokú bíróság, hogy az utólagos bejegyzésnek a BM rendelet 25. § /1/ bekezdés c/ pontja alapján a kijavítás feltételei fennálltak. Erre való tekintettel döntött a Pp. 339. § /2/ bekezdés d/ pontja alapján a felülvizsgálni kért határozat megváltoztatásáról.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezését, és a kereset elutasítását, másodlagosan a hatályon kívül helyezés mellett az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet nem felel meg az 1947. évi IV. törvény 1. § /1/ bekezdésében foglaltaknak, valamint az At. 31. § /4/ bekezdését, a végrehajtására kiadott BM rendelet 85. § /1/ bekezdését, a Csjt. 42. § /1/ bekezdését és a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Nytv.) 29. § /1/ bekezdését sérti. Kifejtette, hogy a felperes a kérelem benyújtásakor, valamint az eljárás során nem rendelkezett érvényes személyazonosításra alkalmas okirattal. Az Nytv. 29. § /1/ és /3/ bekezdésében foglaltak ismertetését követően hangsúlyozta, hogy a felperes által felmutatott rokkantsági igazolvány a személyi adattartalmát tekintve a felperes családi és utónevét, valamint születési idejét tartalmazza, személyazonosításra nem alkalmas, mert nem tartalmazza teljes körűen az Nytv. 29. § /3/ bekezdésében foglaltakat. Az At. 8. § /3/ bekezdésre hivatkozással kifejtette, hogy hasonlóképpen nem alkalmas személyazonosság igazolására a felperes lejárt érvényességű német személyazonosító igazolványa, valamint lejárt érvényességi idejű útlevele sem. A felperes által csatolt anyakönyvi kivonatok alapján nem áll fenn kijavítási lehetőség, hiszen a felperes anyakönyvi adataiban, illetve a közvetlen felmenő (apa) anyakönyvi okirataiban nem lelhető fel a kért „.....”

névelem. Hangsúlyozta, hogy az eljárás során megállapítható volt, hogy a felperes magyar állampolgárként-et megelőzően nem viselte és nem is viselhette anévelemet, erre vonatkozó bizonyítékot nem csatolt, csak a német hatóságok által kiállított okiratokban szerepel ez.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § /1/ bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság kimerítő alaposággal feltárta és részletesen rögzítette ítéletének indokolásában az ügyben irányadó tényállást és abból az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával helytálló jogi következtetést vont le.

Kiemeli a Kúria, hogy a Pp. 270. § /2/ bekezdése és 272.§ /2/ bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás során kizárólag a jogerős ítélet jogszerűsége vizsgálható, a Pp. 275. § /2/ bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben.

A jogerős ítélet indokolása felsorolja, értelmezi és alkalmazza az ügyre vonatkozó jogszabályi előírásokat, azok történelmi hátterét és nemzetközi vonatkozásait. A Kúria megítélése szerint az elsőfokú bíróság a rendelkezésre állt adatok és bizonyítékok - elsősorban okiratok - alapján, a Pp.339/B.§ alkalmazásával mérlegelési jogkörében hozta meg döntését.

Az általánosan kialakult és következetes legfelsőbb bíróság-kúriai gyakorlat szerint, ha a felülvizsgálati kérelem azt sérelmezi, hogy bíróság a tényállást a Pp. 206. §-ának megsértésével állapította meg, a jogerős ítélet érintésének csakis akkor van helye, ha a tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékokat - azok egybevetése során - nem a maguk összességében értékelte, s ennél fogva a megállapított tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen, vagyis lényeges logikai ellentmondást tartalmaz. Nem állapítható meg azonban jogszabálysértés akkor, ha a felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok okszerű mérlegelését támadja. A Pp. 206. §-a szerinti

szabad bírói mérlegeléssel megállapított tényállás - ha az nem iratellenes vagy logikátlan - felülvizsgálta nem lehet eredményes. A felülvizsgálati eljárásban ugyanis felülmérlegelésnek a Pp. 275. § /1/ bekezdése értelmében nincs helye, nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A felülvizsgálat csak arra szorítkozhat, hogy a mérlegelés körébe vont adatok, tények értékelésénél nincs-e nyilvánvalóan helytelen következtetés.

Rámutat arra a Kúria, hogy a felperes a közigazgatási perben a Pp. 324. § /1/ bekezdés folytán alkalmazandó Pp. 164. § /1/ bekezdés szerinti bizonyítási kötelezettségének eleget tett. Számtalan okirati bizonyítékot csatolt arra nézve, hogy anévelem használatára jogosult volt, személyi igazolványa, útlevele, házasságkötési tanúsítványa nevét ekként tartalmazta, mert édesapján túli felmenői is ezt a névelemet viselték, továbbá gyermeke is - a születési anyagkönyvi bejegyzés hazai kijavítása folytán - hozzájutott a névelem viselési jogosultsághoz. Egyetértett a Kúria az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy érvényességüktől függetlenül az okiratok súlya és jelentősége megfelelő bizonyítékul szolgált a névelem viselésére vonatkozóan. Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság abban a kérdésben is, hogy az 1947. évi IV. törvény a perbeli ügy elbírálására nem volt alkalmazható, a felperes kérelmének eldöntése során nem ezen jogszabály mentén kellett eljárni. A jogerős ítélet az At. 8. § /3/ bekezdésének rendelkezését sem sértette meg, a bíróság megváltoztató döntésének okiratbeli alapját nem kizárólagosan a felperes rokkantsági igazolványa képezte, így irreleváns volt, hogy az az Nytv. 29. § /3/ bekezdése szerinti valamennyi adatot nem tartalmazta.

A Kúria megállapítása szerint a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat nem sértette meg, ezért azt a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban a felperesnek igazolt perköltsége nem merült fel, ezért arról a Kúriának rendelkezni nem kellett.

Az eljárás tárgyi illetékmentes, ezért a felülvizsgálati illetékviselés körében sem kellett döntést hozni.

Budapest, 2014. március 5.

Dr.Kárpáti Zoltán sk. a tanács elnöke, Dr. Fekete Ildikó sk. előadó

bíró, Dr.Beniczkyné dr.Kelemen Gyöngyi sk. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő